

Iñaki Revesado

LES PEL·LÍCULES MUTES

Recuerda, *Psicosis*, *Los Pájaros* o *Marnie la ladrona* són alguns dels títols que han donat a Hitchcock una gran fama i que han fet que sigui considerat un mestre dins el cinema en general i del cinema d'intriga en particular. Però molt abans de la realització d'aquests films (tots corresponents a la seva etapa nord-americana, que és la que li ha donat celebritat), Hitchcock carregava a les seves espatlles un nom-

The Lodger

brós grapat de pel·lícules produïdes en el seu país: Gran Bretanya.

Foren les seves qualitats pel dibuix les que li obriren camí dins el món cinematogràfic. Sembla ser que el seu bon gust a l'hora de dissenyar els plans en què s'escriuen els textos aclaridors, que s'intercalaven de tant en tant en les pel·lícules mudes, foren apreciats pels responsables de la productora Famous Players-Lasky, qui donaren a Hitchcock el càrrec de cap de secció de títols. En 1922 sorgirà la seva primera oportunitat de posar-se darrere la càmera. Serà en el curtmetratge *Always Tell Your Wife*. Els problemes entre l'actor principal i el realitzador d'aquest film obligaren la productora a cercar un nou director. D'aquesta manera, Hitchcock es trobarà per primera vegada fent feines de director.

Quan la Famous Players-Lasky tancà, Hitchcock ja havia aconseguit cert prestigi entre els treballadors de la companyia, cosa que es veié demostrada quan la Victory Motion Pictures el contractà no ja com a dibuixant, sinó com a decorador i ajudant de direcció. D'aquesta manera s'anava consolidant el seu futur com

a director. El seu primer film com a guionista el farà en el si d'aquesta companyia: *De mujer a mujer* (1922) aconseguí un èxit grandíssim, no només a Gran Bretanya, sinó també als Estats Units. Del guió a la direcció només hi havia unes passes, però per fer-les foren necessaris tres anys, ja que fins al 1925 - quan Hitchcock tenia 25 anys - no faria el seu primer film com a realitzador: *The Pleasure Garden* (1925). La crítica britànica saludà la pel·lícula amb crítiques bones, cosa que es veié acompanyada d'una òptima explotació comercial del film. Aquests bons auguris serien una peça clau perquè els productors hi confiassin. En canvi, el seu segon film - *El águila de la montaña* (1926) - sembla ser que presentava errades múltiples i serioses mancances en el guió. En paraules del mateix Hitchcock, quan la seva carrera ja estava avançada, el fet que desaparegués el negatiu i totes les còpies del film "és una de les coses més satisfactòries que m'han ocorregut en la meua llarga carrera". Pel següent treball no va voler deixar cap detall descuidat, i si en les seves obres anteriors s'havia conhortat amb acceptar encàrrecs de guions massa coixos, en aquesta oportunitat controlà totes les fases del film. Així sorgí *The Lodger - El enemigo de las rubias* (1926). En aquesta pel·lícula ja es perfilen una sèrie de trets que després serien una constant a la seva filmografia: la creació d'atmosferes inquietants, la introducció de plans reveladors, la facilitat per transmetre ansietat a l'espectador i també les aparicions del director en alguna intervenció com a extra que mai no passa desapercibuda. Sembla ser que aquest fet anecdòtic neix de la necessitat d'estalviar els doblers amb què pagar la feina del extres. Tanmateix, el que començà essent un assumpte absolutament pràctic es convertí en una espècie de joc que no abandonà en tota la seva filmografia. Curiosament, *El enemigo de las rubias* tengué seriosos problemes per aconseguir que la productora l'estrenàs. La història dels macabres assassinats duits a terme per un senyor vestit de capa negra i malletí (Jack *l'esbudellador*) que bé podria coincidir amb la fesomia d'un nou veí del barri londinenc de Bloomsbury, sobre el qual recauen totes les sospites, no semblava ser del gust dels productors. Tanmateix, quan després d'uns canvis insignificants en el muntatge, el film

s'estrenà, acumulà tot tipus de lloances. Després de l'èxit d'*El enemigo de las rubias*, la sort li donarà l'esquena amb *Downhill* (1927), film que cerca una reflexió sobre el fals culpable. La pel·lícula va tenir una escassa difusió, cosa que allunyava el film de l'èxit del treball anterior. Per sortir d'aquesta situació provà a donar un gir a la seva carrera i acceptà dirigir l'adaptació d'una comèdia. La història de *Easy Virtue* (1927), on se'ns presenta una senyora que vol esborrar el seu passat, tampoc interessà en excés ni al públic ni al crític. D'aquesta manera, a un fracàs se n'afegia un altre.

La sortida d'aquesta situació vengué de la mà d'un contracte amb una nova productora, la British International Pictures. D'aquesta nova etapa, *El ring* (1927) serà el seu primer treball. Se'ns hi proposa una història força convencional sobre un triangle amorós. Encara que no és el millor de l'etapa muda del cineasta, aconseguí, no obstant això, reconciliar-se amb la crítica i amb el públic. *The Farmer's Wife* (1928) gaudí de l'oportunitat que estava basada en un text teatral d'èxit considerable. Un senyor, amo d'una granja i viudo, cerca una dona amb qui casar-se, sense adonar-se que la fesomia de la seva dona ideal està reflectida en la seva pròpia major domo. L'èxit comercial no fou en aquest cas prova de la qualitat del film.

Les seves dues darreres pel·lícules mudes duen per títol *Champagne* (1928) i *The Manxman* (1928). Ambdues foren rebutjades pel públic. De fet, *The Manxman* només aconseguí la confiança del productor per estrenar-la després de l'èxit assolit per la seva primera pel·lícula sonora *Blackmail* (1929) (presentada a Espanya amb el ridícul títol de *La muchacha de Londres* i rebatejada ara com a *Chantaje*).

Amb *The Manxman* s'acabà una etapa del gran cineasta. Ja no tornaria a les pel·lícules mudes amb què aprengué molt del que sabé aprofitar després en el seu cinema sonor. Malauradament, és molt difícil veure els films d'aquesta etapa, ja que si bé Hitchcock és, segurament, un dels directors més programats en televisió, són sempre els seus films americans els que conformen els cicles oferts. En aquest sentit, el cicle programat pel Centre de Cultura serà una magnífica oportunitat. □